

Dosarul nr. 2r-370/23
2-18200335-01-2r-14082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – Al. Sandu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

ÎNCHEIERE

06 decembrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oxana Parfeni
Aliona Donos
Diana Stănilă

studiind cererea de recurs depusă de Timofei Balaur, reprezentat de avocata Oxana Ivanov,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Patrașcu împotriva lui Timofei Balaur cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, aducerea părților în poziție inițială și

acțiunea reconvențională intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Timofei Balaur împotriva lui Marin Patrașcu, intervenient accesoriu Oleg Fedoruță, cu privire la constatarea apariției dreptului de proprietate asupra automobilului și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Timofei Balaur, reprezentat de avocatul Lilian Prutean, împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

constată:

La 19 septembrie 2018, Marin Patrașcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Timofei Balaur, solicitând declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare în rate din 09 februarie 2017 a mijlocului de transport de marcă și model Dacia Logan, a.f. 2006, n/î ZAT564, înregistrat pe numele lui Oleg Fedorița, cu aducerea părților în poziție inițială și obligarea lui Timofei Balaur să restituie suma achitată de 93 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 06 iunie 2019, pârâtul Timofei Balaur a înaintat cerere reconvențională împotriva lui Marin Patrașcu, prin care a solicitat constatarea apariției dreptului de proprietate din 08 decembrie 2016 asupra mijlocului de transport de marcă și model Dacia Logan, a.f. 2006, n/î ZAT564 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea inițială înaintată de către Marina Patrașcu.

S-a declarat nul contractul de vânzare-cumpărare în rate din 09 februarie 2017 a automobilului de marcă și model Dacia Logan, cu n/î ZAT564, înregistrat după

Oleg Fedoruță, încheiat între vânzătorul Timofei Balaur și cumpărătorul Marin Patrașcu, cu valoarea de 113 750 de lei, cu aducerea părților în poziție inițială și încasarea de la Timofei Balaur în folosul lui Marin Patrașcu a sumei achitate pentru automobil în mărime de 93 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată rezultate din plata taxei de stat în cuantum de 3 427,50 de lei.

S-a respins, ca neîntemeiată, cererea reconvențională depusă de Timofei Balaur împotriva lui Marin Patrașcu, intervenient accesoriu Fedoruță Oleg (f.d. 152, 158-170 recto-verso).

La 08 februarie 2023, Timofei Balaur, reprezentat de avocatul Lilian Prutean, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru (f.d.156, 157).

Prin încheierea din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Timofei Balaur, reprezentat de avocatul Lilian Prutean, fiindu-i acordat apelantului termen de 15 zile din data comunicării încheierii pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și dovada de plată a taxei de stat aferentă cererii de apel (f.d. 169-170 recto-verso).

Prin încheierea din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de Timofei Balaur, reprezentat de avocatul Lilian Prutean, împotriva hotărârii din 08 februarie 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 13 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 173-175 recto-verso).

La 25 iulie 2023, Timofei Balaur, reprezentat de avocata Oxana Ivanov, a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice cerere de recurs împotriva încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea cauzei spre examinare în ordine de apel (f.d. 180, 181-183 recto-verso).

În conformitate cu art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În corespundere cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Timofei Balaur, reprezentat de avocata Oxana Ivanov urmează a fi restituită din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

Conform art. 437 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă data declarării recursului și semnătura recurentului.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, pentru depunerea și examinarea cererii de recurs este necesară nu doar respectarea condițiilor de exercitare a dreptului de atac, dar și respectarea condițiilor de formă și conținut a acesteia, una din cerințe fiind ca cererea de recurs să conțină semnătura

persoanei care declară recurs.

Implicit circumstanțelor speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, la 25 iulie 2023, avocata Oxana Ivanov a depus la Curtea de Apel Chișinău, în numele și interesele lui Timofei Balaur, mesaj electronic la care a atașat un fișier intitulat „recurs Balaur Timofei.pdf”, care s-a adeverit a fi cerere de recurs în format electronic, scanată.

Instanța de recurs observă că depunerea cererii de recurs în format electronic prin e-mail poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură doar în cazul în care nu contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

În sensul Legii privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic este conținutul în formă electronică, în special sub formă de text ori de înregistrare sonoră, vizuală sau audiovizuală, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic.

Conform art. 42 lit. b) și c) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022, documentul electronic trebuie să corespundă următoarelor cerințe principale: să conțină, pentru confirmarea autenticității acestuia, una sau mai multe semnături electronice sau sigilii electronice care corespund condițiilor și cerințelor stabilite de prezenta lege; și să fie creat și utilizat prin metode și într-o formă ce ar permite identificarea semnatarului sau creatorului sigiliului electronic.

Articolul 43 din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 stipulează că, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții:

a) semnătura electronică sau sigiliul electronic este aplicat de persoana abilitată, în modul stabilit, să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie;

b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică sau sigiliul electronic autentic al semnatarului sau al creatorului sigiliului electronic indicat în document.

În context, art. 40 alin. (1) și (7) din Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 prevede că, documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, iar modul de utilizare a documentelor electronice în cadrul procedurilor judiciare este reglementat de legislația procesuală.

În privința acestui aspect, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, întru respectarea modalității de semnare electronică a documentelor digitale, a fost creat Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), care în sensul pct. 3 subpct. 1 și 2 din Regulamentul privind serviciul electronic guvernamental integrat de semnătură electronică (MSign), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 405 din 02 iunie 2014, este serviciu ce are ca funcții principale:

1) asigurarea aplicării semnăturii electronice de către utilizatori, inclusiv în contextul utilizării sistemelor informaționale ale beneficiarilor serviciului MSign;

2) asigurarea verificării autenticității semnăturii electronice aplicate;

Conform certificatului emis de Serviciul guvernamental de semnătură electronică (MSign), fișierul intitulat „recurs Balaur Timofei.pdf”, cererea de

recurs scanată și atașată de către avocata Oxana Ivanov în numele și interesele lui Timofei Balaur la mesajul electronic expediat Curții de Apel Chișinău, nu conține semnături electronice.

În atare circumstanțe, se ajunge la concluzia că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, avocata Oxana Ivanov nu a respectat dispozițiile coroborate ale art. 437 din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs și nici cerințele stabilite de Legea privind identificarea electronică și serviciile de încredere nr. 124 din 19 mai 2022 față de documentul electronic.

La capitolul dat Colegiul reține ca pertinente și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sanctiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că recurentul Timofei Balaur și reprezentantul acestuia, avocata Oxana Ivanov, fiind interesați în soarta examinării prezentului recurs, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

La aspectul dat este relevant că certitudinea legală impusă regulilor procedurii de contencios administrativ, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale. Cu atât mai mult că, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem*, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor față de forma cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului indiferent al recurentului și reprezentantului acestuia, care trebuiau să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile lor procedurale.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Timofei Balaur, reprezentat de avocata Oxana Ivanov, nu corespunde

cerințelor de formă impuse de Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se restituie cererea de recurs depusă de Timofei Balaur, reprezentat de avocata Oxana Ivanov, împotriva încheierii din 08 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Marin Patrașcu împotriva lui Timofei Balaur cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a automobilului, aducerea părților în poziție inițială și acțiunea reconvențională intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Timofei Balaur împotriva lui Marin Patrașcu, intervenient accesoriu Oleg Fedoruță, cu privire la constatarea apariției dreptului de proprietate asupra automobilului și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oxana Parfeni

judecătorii

Aliona Donos

Diana Stănilă